

NMHH

Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság

MÉDIATANÁCS

2019. évi piacfelügyeleti és általános hatósági felügyeleti terv

Budapest, 2018. november 20.

Tartalom

<i>Bevezetés</i>	3
Általános hatósági felügyelet	4
Az országos médiaszolgáltatók rendszeres figyelése	4
A körzeti és azon országos vételkörzetű médiaszolgáltatók figyelése, amelyek az országos mintában nem kerülnek vizsgálatra	4
A helyi (frekvenciás és vezetékes) médiaszolgáltatók figyelése	5
A közösségi médiumok figyelése	5
A hálózatos médiaszolgáltatások figyelése	5
A reklámhangerősség mérése	5
A Nielsen Közönségmérés adatbázisán alapuló vizsgálatok	6
A digitális médiaszolgáltatásban terjesztett JBE lineáris médiaszolgáltatók eredetileg nem magyar nyelven készített filmalkotásainak ellenőrzése [Mttv. 38. § (3) bekezdés]	6
A kereskedelmi közlemények közzétételének vizsgálata	6
A hír- és magazinműsorok kvantitatív elemzése	7
A Klasszifikációs ajánlás hatásának feltérképezése	7
A 20%-os bűncselekmény-arány vizsgálata a hírműsorokban	7
A külföldi joghatóság alá tartozó médiaszolgáltatók figyelése, különös tekintettel a rájuk vonatkozó kiskorúak védelmét érintő normákra	8
Filmadatbázison alapuló vizsgálatok	8
A gyermekszív-célvizsgálat eredményei és a hat éven aluliaknak nem ajánlott korhatári kategória alkalmazása	8
A hallássérültek számára készített feliratokkal és jelnyelvi tolmácsolással kapcsolatos törvényi előírások teljesülésének ellenőrzése	9

Bevezetés

A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (Mttv.) 168. § (1) bekezdése értelmében a Médiatanács – hatáskörének terjedelmében – a médiapiac zavartalan, eredményes, sokszínű működésének, a műsorterjesztést és a médiaszolgáltatást végzők, sajtóterméket kiadók, a nézők, hallgatók, olvasók, előfizetők és felhasználók érdekei védelme, valamint a nemzeti kultúra és a vélemények sokszínűségének megőrzése érdekében, a tisztességes és hatékony piaci verseny fenntartásának elősegítése, a piaci folyamatok megismerése és a médiapolitikai szempontok, illetve az e törvényben meghatározott egyéb célok átfogó értékelése, elemzése és hatósági felügyelete céljából piacfelügyeleti tevékenységet végez.

A Médiatanács piacfelügyeleti tevékenysége keretében a piaci szabályozó, értékelő, elemző tevékenysége körében a médiapiac valamely szegmensét átfogóan, valamennyi szolgáltató tevékenységére kiterjedően, folyamatos figyelés és elemzés útján vizsgálja és értékeli. A piacfelügyelet során az eljárás célja elsődlegesen a piaci folyamatok vizsgálata, és ennek keretében annak feltárása, hogy a vizsgált piacon a szolgáltatók magatartása jogszerű-e, tapasztalhatók-e a hatékony piaci versenyt, a médiapluralizmus fenntartását, fejlődését akadályozó zavarok, valamint a Médiatanács azt is vizsgálja, hogy szükséges-e a jogi szabályozás hatékonyságának növelése érdekében állami (pl. jogszabálmódosítási) beavatkozás vagy annak koncepcionális, stratégiai módosítása.

Miután a piacfelügyeleti eljárások teljes részpiacok átfogó vizsgálatára irányulnak, ezért ún. sokügyfeles eljárások, amelynek következtében a Hatóság az egyedi jogsértések megállapításán túl a jogsértéseket egymásra tekintettel is értékelheti, összehasonlíthatja, azokból általános jogalkalmazási, médiapiaci következtetéseket vonhat le.

Garanciális szempontból fontos, hogy a Médiatanács piacfelügyeleti eljárásait előzetes terv alapján folytatja: a Médiatanács a piacfelügyeleti tevékenysége keretében az előző év piacfelügyeleti tapasztalatainak figyelembevételével éves **piacfelügyeleti tervet** készít a tárgyévet megelőző év december 1-jéig, és azt tizenöt napon belül az internetes honlapján közzéteszi.

A Médiatanács biztosítja az általa készített piacfelügyeleti tervek összhangját. A tervek az első félév tapasztalatai alapján a félév végén felülvizsgálhatók, és amennyiben szükséges, a Médiatanács azokat módosíthatja. A módosított piacfelügyeleti tervet a Médiatanács a módosítástól számított tizenöt napon belül internetes honlapján közzéteszi. A Médiatanács emellett a piacfelügyeleti terven kívül is folytathat hivatalból piacfelügyeleti tevékenységet¹.

¹ Mttv. 168. § (8) bekezdés

A médiapiaci környezet, továbbá a médiaszolgáltatók jellemzően jogkövető szolgáltatói magatartása jelenleg nem indokolja szűkebb értelemben vett piacfelügyeleti feladatok meghatározását, ezért a jelen „**piacfelügyeleti és általános hatósági felügyeleti terv**” a Médiatanács által – az Mttv. 167. § alapján – folytatott általános hatósági felügyelet keretében célzatosan vizsgálni kívánt területeket és a vizsgálattal érintett alanyi kört érinti. Jelen dokumentum ugyanakkor nem tartalmazza a Médiatanács hatósági hatáskörébe tartozó, ún. bejelentések (és kérelmek) alapján hivatalból indított, de előre értelemszerűen nem tervezhető ellenőrzések körét.

Ha a rendszeres monitoring tevékenység során bármely okból felmerül piacfelügyeleti beavatkozás szükségessége, a Médiatanács a felügyeleti tervet módosítja.

Általános hatósági felügyelet

Az általános hatósági felügyelet keretében a Hatóság hatósági ellenőrzést végez és amennyiben az ellenőrzés eredményeként jogszabálysértést vélelmez, lefolytatja a hatáskörébe tartozó eljárást.

Az országos médiaszolgáltatók rendszeres figyelése

A Médiatanács általános hatósági felügyelet és ellenőrzés keretében rendszeresen vizsgálja az országos médiaszolgáltatásokat. Mintavétel alapján, véletlenszerű sorsolással, naponta egy televízió/rádió három műsorórát (a legnézettebb/leghallgatottabb időszávból kettő órát, továbbá egy véletlenszerűen kiválasztott órát) analizálja. A vizsgálat során több mint 60, az Mttv.-ben és a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvényben (Smtv.) foglalt norma szempontjából elemzi a médiatartalmakat.

A körzeti és azon országos vételkörzetű médiaszolgáltatók figyelése, amelyek az országos mintában nem kerülnek vizsgálatra

A Médiatanács a vonatkozó törvények előírásainak betartását e területen is mintavétel alapján ellenőrzi, médiaszolgáltatásonként két műsoróra (a legnézettebb/leghallgatottabb időszávból és egy véletlenszerűen kiválasztott periódus egy-egy órája) kontrollálásával.

A metodika alapján havonta valamennyi médiaszolgáltató ellenőrzésre kerül.

A helyi (frekvenciás és vezetékes) médiaszolgáltatók figyelése

A Médiatanács a médiumok nagy száma miatt indokoltnak tartja az évente kezdeményezett revízió fenntartását, amelynek keretében a sorsolással kiválasztott médiaszolgáltatók ellenőrzése két műsorórára terjed ki, különös tekintettel a szerkesztett programokra.

A közösségi médiumok figyelése

A közösségi médiaszolgáltatók ellenőrzésének rendjéről az Mttv. 66. § (6) bekezdése rendelkezik: *„[...] az (5) bekezdés alapján történő elismerést követően a Médiatanács legalább két évente - új szolgáltatás esetében az első év után is - részletes, legalább hét műsornapra kiterjedő - vizsgálat során eljárásában hivatalból vizsgálja a médiaszolgáltató működését.”* 2019-ben az új médiapiaci szereplők mellett ellenőrzésre kerülnek a 2017-ben már analizált közösségi médiaszolgáltatók is, illetve a rendszeres, sorsoláson alapuló ellenőrzés kiegészül azokkal a kontroll-vizsgálatokkal, amelyeket a Médiatanács rendel el.

A hálózatos médiaszolgáltatások figyelése

A Médiatanács az általános hatósági felügyelet és ellenőrzés keretében 2019-ben folytatja a hálózatos formában működő médiaszolgáltatások ellenőrzését egy-egy teljes hét erejéig.

A reklámhangerősség mérése

A hatályos törvényben rögzített kívánalom régóta foglalkoztatja a közvéleményt, mivel a reklámok hangdinamikájának manipulálása megszokott eszköz, amely gyakorta zavarja a befogadókat, a hangosság érzetének változásai kellemetlenek lehetnek bizonyos befogadási szituációkban. A mérést végző, Humanoid elnevezésű alkalmazás virtuális hangosságmérő műszerekkel monitorozza a kijelölt médiaszolgáltatók teljes műsorfolyamát, a megadott paramétereket meghaladó szegmensek esetében megjelöli az adott műsorrészeket, időpontokat, melyek a későbbiekben hatósági eljárás tárgyát képezik. A program eredményei validált eszközökkel kerülnek ellenőrzésre.

A Nielsen Közönségmérés adatbázisán alapuló vizsgálatok

A Nielsen Közönségmérés Kft. által mért televíziók műsoraiból több terület ellenőrzése valósul meg, melyek közül a hírműsorok és általános tájékoztató műsorszámok időtartamának kontrollálása a JBE médiaszolgáltatóknál a Médiatanács hatáskörébe tartozik.

A digitális médiaszolgáltatásban terjesztett JBE lineáris médiaszolgáltatók eredetileg nem magyar nyelven készített filmalkotásainak ellenőrzése [Mttv. 38. § (3) bekezdés]

Az Mttv. 38. § (3) bekezdése értelmében: „A JBE lineáris médiaszolgáltató a digitális műsorterjesztéssel terjesztett valamennyi médiaszolgáltatása során köteles biztosítani, hogy a 19 óra és 23 óra között közzétett, eredetileg nem magyar nyelven készített filmalkotások és filmsorozatok legalább egynegyede eredeti nyelven, magyar felirattal is elérhető legyen, ideértve a 23 óra előtt elkezdődő, de azt követően véget érő műsorszámokat is.” Az idegennyelv-tanulást/használatot segítő, eredeti nyelven közreadott alkotások sugárzása a digitális platformon oly módon valósulhat meg, hogy az nem zavarja a szinkronnal ellátott médiatartalmakat preferálókat.

A Médiatanács a JBE médiaszolgáltatókra vonatkozó, az Mttv. 38. § (3) bekezdésében előírt kötelezettség betartását folyamatosan ellenőrzi.

A kereskedelmi közlemények közzétételének vizsgálata

Az NMHH egy saját fejlesztésű szoftver segítségével végzi a legnézettebb médiaszolgáltatások kínálatában megjelent premier reklámok analízisét. Az adatfelvétel során 96 szempontból kerülnek elemzésre az először bemutatott klasszikus reklámok tartalmának és közzétételének jellegzetességei, mint pl. a kereskedelmi üzenet műfaja, célcsoportja, ábrázolásmódja, a reklámozott termék/szolgáltatás vélelmezett ára. A rendszer segítségével könnyen kiszűrhetők a kereskedelmi üzenetekben felbukkanó tiltott vagy káros tartalmak.

A termékmegjelenítéssel és a támogatással kapcsolatos információkat ugyancsak adatbázisba rendezi a Hatóság. Az adatgyűjtés révén hatékonyabb e kereskedelmi közlemény-típusok

közzétételére vonatkozó szabályrendszer betartásának hatósági ellenőrzése, valamint jól nyomon követhető a médiaszolgáltatások termék megjelenítési és műsorszám támogatási gyakorlata.

A termék megjelenítés módozatainak feltérképezése a két országos kereskedelmi csatornát (RTL Klub, TV2) érinti. A műsorszám támogatási gyakorlat analízise szélesebb körű, hiszen a vizsgálati minta állandó szereplői a legnagyobb eléréssel rendelkező országos kereskedelmi televíziók, valamint a közszolgálati Duna TV, illetve mellettük - a vételkörzet alapján - egy-egy hónap erejéig helyet kap még a mintában számos közszolgálati és kereskedelmi televízió csatorna is.

A hír- és magazinműsorok kvantitatív elemzése

A hírműsorok kvantitatív tartalomelemzéséről havonta rövid táblázatos összefoglaló készül, amelyet éves szöveges elemzés egészít ki.

A Klasszifikációs ajánlás hatásának feltérképezése

A Médiatanács az Mttv. 9. § (8) bekezdése alapján a kiskorúak védelmében alkalmazott korhatárbesorolásnál irányadó részletes szempontokra, az egyes műsorszámok közzététele előtt és közben alkalmazható jelzésekre, illetve a minősítés közlésének módjára vonatkozó jogalkalmazási gyakorlatának fő elvi szempontjait 2011. július 21-én ajánlásban tette közzé. A vonatkozó vizsgálat célja feltérképezni, hogy a médiaszolgáltatók mennyiben vették át a piktogramokkal összefüggésben a médiahatóság által javasolt megjelenítési módszereket (pl. televíziók honlapjain, teletexten, internetes műsorújságban), alkalmazzák-e a gyermekbarát piktogramot, végül eleget tesznek-e a korhatár-kategóriák különböző sajtótermékekben történő megjelenítésével kapcsolatos szabályoknak. Az ellenőrzések eredményei negyedéves rendszerességgel kerülnek közzétételre.

A 20%-os bűncselekmény-arány vizsgálata a hírműsorokban

A folyamatosan végzett hírműsorelemzés alkalmas az Mttv. 38. §-ának (1) bekezdésében szereplő kvóta ellenőrzésére is. Az említett jogszabályhely tiltja, hogy a bűnügyi, a demokratikus tájékoztatást nem szolgáló hírek műsoridőre vetített aránya elérje vagy meghaladja a 20 százalékot. A Médiatanács rendszeres elemzései során részletekbe menően regisztrálja a hírműsorok műsoregységeiben előforduló témákat, így az említett csoportba tartozó hírek megkülönböztetése kivitelezhető. A JBE-k közé sorolt csatornáknak havi rendszerességgel megküldi az általa mért arányokat, és havi periodicitással internetes oldalán is publikálja a feltárt eredményeket.

A külföldi joghatóság alá tartozó médiaszolgáltatók figyelése, különös tekintettel a rájuk vonatkozó kiskorúak védelmét érintő normákra

A Médiatanács rendszeresen kontrollálja a Magyarországon fogható, de külföldi joghatóság alá tartozó, és többségében klasszifikáció-köteles műsorszámokat közzétevő médiaszolgáltatók (FEM3, Viasat3, Viasat6, Film+, AXN, Cool, RTL II, Super TV2, PRO4, Sorozat+) műsorkínálatát. A vizsgálat során az adott országra vonatkozó szabályokat és a magyar médiajogi rendelkezéseket veszi figyelembe, azok összevetése mellett.

Filmadatbázison alapuló vizsgálatok

Az NMHH évek óta szűri a helytelen klasszifikációval rendelkező filmalkotásokat. A számítógépes szűrés a médiaszolgáltatók által beküldött jegyzőkönyvek és a honlapon keresztül elérhető filmadatbázis összevetésén alapszik, mely képes célzottan kiválasztani a problematikus műsorszámokat. A számítógépes alkalmazás havonta hasonlítja össze a médiaszolgáltatók jegyzőkönyveiben foglalt korhatár-besorolásokat a filmadatbázisban jegyzett klasszifikációs kategóriákkal. Amennyiben a software a filmcím alapján egyezést talál, úgy a konkrét alkotásra megadott korhatárok átlagát (FSK, MPAA, BBFC, Nemzeti Filmiroda) és a médiaszolgáltató által jelölt kategóriát összehasonlítja, majd azokat az eseteket, ahol szignifikáns differenciát észlel, kilistázza. A jegyzőkönyv és a műsorszám felvételének összehasonlítását követően a műsorszámok ellenőrzésre kerülnek.

A gyermeksáv-célvizsgálat eredményei és a hat éven aluliaknak nem ajánlott korhatári kategória alkalmazása

A hétfélig kora reggeli műsorsávok kiemelt figyelmet igényelnek, mivel ebben az időszakban, az ún. gyermeksávban, a védendő korosztály lazább szülői kontroll alatt, esetenként szülői felügyelet nélkül néz televíziót. A korábbi évek eredményei és az Mttv. rendelkezéseit kiegészítő Klasszifikációs ajánlás által biztosított támpontok fokozatosan fejtették ki pozitív hatásukat.

A hallássérültek számára készített feliratokkal és jelnyelvi tolmácsolással kapcsolatos törvényi előírások teljesülésének ellenőrzése

A rendszeresen végzett vizsgálat célja a hallássérültek számára készített feliratokkal és jelnyelvi tolmácsolással kapcsolatos törvényi előírások teljesülésének az ellenőrzése. A műsorok elemzése meghatározott szempontrendszer szerint, egy erre a célra kifejlesztett webes alkalmazás segítségével történik. Az ellenőrzés kilenc televíziós csatorna programjára irányul, melyekből hét közszolgálati (M1, M2, M3, M4, M5, Duna Televízió, Duna World), kettő kereskedelmi (RTL Klub, TV2) médium. Négy általános tematikájú televízió mellett egy hír, egy sport, egy gyerekcsatorna, egy kulturális, valamint egy archív tartalmakat sugárzó szolgáltató szerepel. Az egyes hónapokban a kilenc médiaszolgáltató összesen 36 véletlenszerűen kiválasztott műsornapja kerül vizsgálatra. Valamennyi elemzésbe vont csatornán havonta négy nap analízisét végzi el a Médiatanács a 00:00-tól 24:00 óráig adásba kerülő műsorszámokra vonatkozóan. A vizsgálat eredményei az ellenőrzésbe vont napok adatain és az abból nyert átlagértékeken alapulnak. A vizsgálat eredményeiről havi jelentés készül.

Budapest, 2018. november 20.